

Çocuklarımız Ne Tür Yetişkinler Olacak? Medya Doygunluğuna Ulaşmış Bir Dünyada Büyümenin Etkileri*

ELLEN WARTELLA**

LEANNE BEAUDOIN-RYAN**

COURTNEY K. BLACKWELL**

DREW P. CINGEL**

ALEXIS LAURICELLA**

Özet

Bu makale çocuk ve medya araştırmacılarını günümüzdeki yaygın medya dünyasında yaşamının çocuklar üzerindeki kapsamlı etkileri üzerinde düşünmeye davet etmekte ve daha geniş bir sosyo-kültürel bağlamda, medya etkileri teknolojinin çocukların öğrenme ve gelişim sürecinde nasıl bir “knowledgeable other” (bilgili öteki, bkz. Vygotski) ve yapı temeli rolü oynayabileceğini göz önünde bulundurmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda araştırmacıların dijital çağda yaşamının çocukların gelişimsel yörüngelerini nasıl etkileyebileceği üzerine düşünceleri önem taşımaktadır. Çocuk ve medya araştırmacılarını, medyanın çocukların öğrenme ve gelişim yörüngeleri üzerinde giderek artan etkileri hakkında daha derin araştırmalar yapmaya davet ediyoruz.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ve medya; gelişim yörüngeleri; Vygotski; araştırma gündemi; yapı temeli

1. Journal of Children and Media Dergisi'nin 2016 yılı 10/1 sayısı 13-20 sayfaları arasında yayınlanan “What kind of adults will our children become? The impact of growing up in a media-saturated World” isimli makale, Ellen Wartella'nın 02.05.2018 tarihli izni ile Aydoğdu Akın tarafından çevrilerek Çocuk ve Medeniyet dergisinde yayınlanmaktadır.

Abstract

This article urges children and media scholars to consider the broader consequences of the ubiquitous media environment in which children live today. We consider, within a broader sociocultural context, the ways in which media and interactive technology serve as more knowledgeable others, scaffolding children's learning and development. Given this context, it is imperative for researchers to consider the consequences of living in the digital age and how broader developmental trajectories may be influenced. We call upon children and media researchers to contemplate more thoughtful research agendas that begin to assess the larger impact of media on children's learning and developmental trajectories.

Key words: Children and media, developmental trajectories, Vygotsky, research agenda, scaffolds

Günümüzde var olan alanyazına bakıldığında çocuk ve medya üzerine yapılan araştırmaların çoğunun medyanın kavrama, yürütücü işlev, sosyal-duygusal öğrenme ve davranış gibi gelişimsel alanlara olan kısa vadeli etkileri üzerine olduğu ortaya çıkmaktadır. (Anderson & Bushman, 2002; Krcmar & Cingel, 2014; Lillard & Peterson, 2011; Mares & Acosta, 2008). Medya kullanımının kısa vadede etkilerine literatürde sıkça rastlanırken uzun vade etkileri üzerine yapılan araştırmalar da sonuç odaklı olup erken yaşta belli bir medya içeriği tüketimi veya kullanımını ileride ortaya çıkan bir davranışla bağdaştırırlar (bkz. Anderson, Huston, Schmitt, Linebarger, Wright, 2001).

Bu makalenin amacı ise bunlardan öte çocukların artık içinde yaşadığı bu yaygın medya ortamının kalıcı etkileri üzerinde durmak ve düşündürmektir. Makale boyunca çocuk ve medya alanında yeni araştırma düşünceleri serimlemek adına şu soruya odaklanacağız: Çocukların yeni teknoloji ve çağdaş çocuk medya içeriğiyle olan etkileşimleri ne tür yetişkinler olacaklarına nasıl etki edebilir? Bu kadar kapsamlı bir soru hakkında düşünmek araştırmacıların çocukluk boyunca yaygın medya kullanımının doğurabileceği uzun vade sonuçları takdir ederek yeni ve özgün araştırma modelleri geliştirmesine olanak sağlamakla kalmayıp gelişimsel yörüngelerin bu deneyimlerden nasıl etkilendiği konusunda bildiklerimizi de zenginleştirecektir.

Günümüz çocuk ve gençleri için yirmi-birinci yüzyılda yetişmenin sonuçlarının kapsamlı ve "büyük resim" olarak ele alınmasının tarihsel bir eşdeğeri "insani gelişme" başlığı altında yirminci yüzyılın başlarında

yapılmıştı; bu çalışmalardan en anlamlı olanları bilişsel gelişimin sosyal zemini üzerine kuramlar geliştirmiş Sovyet psikolog Lev Vygotski'ninkilerdir (1896-1934). Vygotski'nin amacı toplumsal şartların insani gelişmeye olan etkilerini anlayıp sosyalist bir toplumun şekillendirilmesine yardımcı olmaktı. Bu çalışmada, Vygotski'nin Sosyo-kültürel Kuramı'nı tekrar ele alarak çocuklukta medyaya maruz kalmanın uzun vadeli etkileri üzerine çağdaş araştırmalara yeni bakış açıları getirme ihtimalini tartışıyoruz.

Vygotski'nin Sosyo-Kültürel Kuramı

Vygotski'ye (1930-1934/1978) göre sosyal etkileşim bilişsel gelişimin temelini oluşturmaktadır. Vygotski'ye göre (1930-1934/1978) öne sürdüğüne göre çocukların düşünce sistemi ve üst düzey zihinsel süreçleri çocuğun içinde yetiştiği kültür ve toplumun tarihsel ve özgün nüansları aracılığıyla gerçekleşmektedir. İhtiyaçtan olsa gerek insanlar dil, yazı ve rakamlar vb. gibi birçok kültürel gerece hem bireysel sosyal etkileşimlerini hem de bu etkileşimlerin bütünleşerek oluşturduğu geniş sosyo-kültürel örüntüleri izlemek için bel bağlamışlardır.

Bu düşünce Jean Piaget (1896-1980) gibi çocukların öğrenme yetisi ve zihinsel gelişiminin ötekiler/insanlardan ziyade çevreleriyle olan etkileşiminden köruklenildiğini savunan takımla kesin bir zıtlık içindedir (Piaget, 1962). Piaget'ci kuramda bu gelişme süreçlerinin bireyin içinde bulunduğu kültür ve geniş sosyo-kültürel bağlamın oluşturabileceği değişkenler hesaba katılmadan, sistematik bir şekilde gerçekleştiği savunulur. Bu iddialara rağmen araştırmalar göstermiştir ki sosyo-kültürel bağlam gerçekten de öğrenim ve gelişim süreçleri üzerinde bir etkiye sahiptir (bkz. Cole & Gajdamaschko, 2010).

Yakın dönemde araştırmacılar kitlesel medya ve etkileşimli teknolojinin sosyal etkileşimlere aracılık eden kültürel gereçler olarak nitelendirilmesini öne sürerek (Means & Olson, 1997; Yelland & Masters, 2007) Vygotski'nin Sosyo-kültürel Kuramı'nı -özellikle medyanın öğrenim ve gelişim süreçleri üzerindeki etkisiyle ilgilenen- çağdaş iletişim araştırmacıları için yeniden ilginç ve güncel bir konu haline getirmişlerdi. Bu kuramdan özellikle iki ilkinin çocuk ve medya araştırmacılarına hitap edeceğini düşünüyoruz: (1) baskın etkinlik (dominant activity), (2) proksimal gelişim alanı (zone of proximal development).

Vygotski'ye (1930-1934/1978) göre baskın etkinlikler belli bir kültürdeki çocuklar arasında yaygın ve her yerde birden bulunur, çünkü bu kültür hakkında sosyal değerler ve davranışlar vb. bilgiler verirler. Bu bağlamda

televizyon ve diğer etkileşimli medya gereçlerinin dünyanın her yerindeki çocuklar için bir baskın etkinlik olarak nitelendirilmesini öne sürüyoruz, çünkü televizyon izlemek 1980'lerin ortasından beri Amerikan çocukları için yaygın bir çocukluk etkinliği olarak nitelendirilmiştir (Watkins, 1985). Daha yakın zamanda ise dünyanın dört bir yanından çocuklar kitlesel medyaya ve etkileşimli teknolojilere bu zamana dek görülmemiş bir boyutta maruz kalmaya başlamışlardır (bkz. Clarke, 2014 [B.K.]; GSM Association, & NTT DOCOMO, 2014 [Cezayir, Mısır, Irak, ve Suudi Arabistan]; Rideout, 2013 [A.B.D.]; Viriyapong & Harfield, 2013 [Tayland]). Dolayısıyla çocuklukta medya kullanımını baskın ve yaygın bir etkinlik olarak ele almak bize hem çocukların bu gereçleri nasıl kültürel normlar ve değerleri anlamak için kullandığını hem de bu gereçlerin kültürel tabiatı nasıl etkilediğini anlamamız yolunda oldukça önemlidir.

Vygotski'nin (1930–1934/1978) Sosyo-kültürel Kuramı'nın ikinci bir ilkesi de proksimal gelişim alanıdır ve çocukların bilişsel yetilerinin bilgili ötekilerin (anne-babalar, öğretmenler, büyük kardeşler vb.) çocukları sınamaları aracılığıyla gelişmesidir. Proksimal gelişim alanını çocuğun yardım almadan yapabileceği şeyler ile yardım alsa bile yapamayacağı şeyler arasındaki alan (yani yardım alarak yapabileceği şeyler) olarak açıklayabiliriz. Sosyal etkileşimi bir araç olarak kullanmak yoluyla bilgili ötekiler çocuğa belli görevlerde destek olup bir temel oluşturulmasına katkıda bulunur ve çocuğun başarılı olmasını telkin eder; çocuk gelişimi alanında bu fenomene yapı temeli denir (bkz. Vygotski, 1930–1934/1978; Wood, Bruner, & Ross, 1976) ve her türlü destek, yardım, yapı ve etkileşim çocuğa özel şekillendirilir.

Bu bağlamda medya bazlı gereçler çocuğun proksimal gelişim alanında işleyip öğrenmek için gereken yapıların oluşturulmasına destek olabilir. Daha küçük çocuklarda bu yapı temeli neredeyse her zaman teknoloji den çok bilgili ötekiler tarafından sağlanır (Quintana, Shin, Norris, & Soloway, 2006). Fakat daha büyük çocuklar ve ergenlerin gelişimlerini kendilerinin yönlendirdiği ve özellikle internet aracılığıyla bilgi edinme odaklı davranışlar geliştirdiği kaydedilmiştir (Wartella, Rideout, Zupancic, Beaudoin-Ryan, & Lauricella, 2015). Örneğin, internet ve diğer teknolojiler ergenlerin hedef kitlesi yetişkinler olan sağlık sitelerine erişimini sağlayarak okuldan veya anne-babalarından konu hakkında öğrendiklerinden daha fazla bilgiye erişimini mümkün kılmaktadır (Wartella ve diğerleri., 2015).

Bu bulgular birlikte ele alındığında medyanın çocukların gelişimi ve öğrenimine yapı temeli oluşturabilecek bilgili ötekilere vekil olabileceğini öne sürüyor. Özünde medya çocuklar ve ergenler için belli bir gelişim

sürecinin ötesindeki bilgilere ve yapı temellerine erişimi kolaylaştıran niteliktedir. Böylelikle medya yalnızca çocukların sosyo-kültürel değerlerini ve içinde buldukları bütünü tanımalarına ve dolayısıyla birey olarak gelişimlerine yardım eden bir gereç olmaktan öteye geçerek doğrudan bir öğrenim aracı da olmaktadır. Medya ve teknolojinin günümüz toplumu ve çocukları için sahip olduğu rolü ve konumunu anlamak araştırmacılar için hem yaygın medya dünyasının içinde yaşamının uzun vadeli sonuçlarını hem de bu düzenin yarının yetişkinlerini nasıl şekillendireceğini anlamak için esastır.

Çocuklukta Medya ve Etkileşimli Teknoloji Kullanımının Olası Sonuçları Üzerine

Çocuğun proksimal gelişim alanı içinde çalışan (ve bilgili öteki rolü üstlenen) medya çocukların eğitim ve gelişimini zenginleştirecek deneyimler sağlayabilir; örneğin Dayanım ve Namy'nin (2015) bulgularına göre 15 aylık çocuklar kamuoyuna satışı açık eğitici videolar izleyerek Amerikan İşaret Dili öğrenmeyi başarmışlardır. Tanzanya'da Sesame Workshop girişimcisi, Kilimani Sesame anaokulu çocuklarına HIV ve Sıtma hakkında bilgi vermekte başarılı olmuştur (Borzekowski & Macha, 2010). Dahası, bazı anaokulu televizyon programları çocukların problem çözme yeteneklerini pekiştirmek adına tekrarlı bir yapı izlemiştir (Anderson et al., 2000). Buna verilebilecek örneklerden biri anaokulu çocuklarını hedef alan Amerikan televizyon programı Blue's Clues'dur; her hafta izleyiciler giderek zorlaşan fakat gelişimsel olarak kendilerine uygun sorunları programı izleyerek program sunucusuyla birlikte çözerler (Anderson et al. 2000). Her bölümde çocukların sorun çözme becerilerinin yapı temelini oluşması için belli anahtar noktalar sunulup tekrar edilir. Son olarak LeapFrog'un LeapReader gibi elektronik okuma yazma sistemi daha yeni etkileşimli teknolojiler kullanıcı hakkında geribildirimle edindiği verilere göre içerik sağlar (Druin, 2009).

Bu örnekler bakıldığında medyanın öğrenim için nasıl bir yapı temeli oluşturmada güçlü bir gereç olabileceğini görüyoruz; yine de medyanın bu konuda yeterince başarılı olamadığı yerler de var. Elkind'e (2006) göre bazı deneyimler çocuğun olgunluk ve algılamasını aşmaktadır. Örneğin 30 aydan küçük çocukların medyadan öte canlı aktörler aracılığıyla bir şeyler öğrenmesi daha kolaydır (bkz. video deficit effect/video açığı etkisi) (Anderson & Pempek, 2005). Benzer bir şekilde anaokulu çocukları elektronik kitaplardan ziyade geleneksel baskı kitaplardan daha iyi bilgi alabiliyor muş (Krcmar & Cingel, 2014). Küçük çocuklar için bu tarz

medyayla etkileşmek için gereken bilişsel kaynaklar fazla gelip medyanın bilgili öteki rolünü üstlenmesinin önüne geçebilir.

Değınmek gerekir ki medyanın bilgili öteki rolünü inceleyen araştırmaların çoğunluğu -savunan veya karşı çıkan- kısa vadeli etkilere bakıp sadece birkaçı gelişim yörüngelerinin uzun vadede nasıl etkilendiğine dair çalışmalar yapmıştır. Akademik başarıyı bir örnek olarak kullanmak gerekirse, erken yaşlarda medyaya maruz kalmış çocuklar resmi bir okul ortamında başarılı olmaya daha yatkın olabilirler; Anderson ve meslektaşlarının (2001) bulgularına göre anaokulu çocuklarını hedef almış programlar lise sonuna kadar uzayan bir zaman diliminde çocukların akademik başarıları üzerine olumlu bir etkiye sahip olmuştur. Bu araştırmacılara göre anaokulu hedefli öğretici medya çocuklara bu öğrenme sevgisi aşılarak olumlu bir gelişim yörüngesi çizilmesine yardımcı olur ve bu yörüngenin faydaları hem okullara girerken hem de okul eğitimi boyunca gözlemlenebilir. Alternatif olarak eğitici televizyon bir okul ortamında başarılı olmak için gerekli becerilerin yapı temelini oluşturabilir. Bir okul yılı boyunca sürdürülmüş daha yakın tarihli bir araştırmaya göre Blackwell (2015) arkadaşlarıyla ortak bir iPad kullanan anaokulu öğrencilerinin okuma/yazma sınavlarında tek başına kullanan ya da hiç kullanmayan akranlarından %30 daha başarılı olduğunu bulmuştur ki bu da ortak çalışmaya dayalı teknoloji kullanımının (yani iPad paylaşımının) yine öğrenim için bir yapı temeli olabileceğini bize göstermektedir.

Buna ek olarak küçük çocuklar için gerçek dünya deneyimlerinin teknoloji kullanımıyla nasıl dengelenmesi gerektiğini çalışan araştırmalar da devam etmektedir. Erken yaşlarda gelişimsel sürece uygun ve eğitici medya kullanımının sağladığı olası getiriler geleneksel hayali oyun kurma, akranlarla ve anne-babalarla etkileşim gibi aynı bilgi ve değerleri belki de medyadan daha iyi aktaran etkinliklerden daha faydalı olmayabilir. Medya kullanımı her ne kadar çocukları ileriki hayatlarında başarılı olmaya yardımcı gibi bir amaçla kullanılsa da farkında olmadan çocukların “çocukluklarını yaşamasına” engel olabilir (Meyrowitz, 2005). Dolayısıyla araştırmacılar olarak çocukların uygun gelişimsel düzeylerinden ve medya kullanımının uzun vadeli sonuçlarını bilmeden aşırı medya kullanımına karşı dikkatli olmamız gerekmektedir.

Küçük çocukların medya kullanımı üzerine yapılmış dar, kısa vadeli ve sonuç odaklı araştırmaların aksine ergenler üzerine yapılan araştırmalar daha çok sosyal medyanın gelişimsel süreçlere olan etkisi üzerinde durmuştur. Ergenlerin Facebook ve Twitter gibi sosyal medya platformlarına erişimi ve kullanımı giderek artmaktadır ve bu kullanımlar dünyanın birçok

yerinde kaydedilmiştir (bkz. GSM Association, & NTT DOCOMO, 2014 [Irak ve Suudi Arabistan]; Livingstone et al., 2014 [Avrupa, Avustralya ve Brezilya]; Pew Research Center, 2015 [A.B.D.]). Wartella, Lauricella, Cingel, ve Connell (2016) ergenlikte böyle sitelerin kullanımının gelişimsel aşamalar olduğunu ve doğasında normatif olduğunu öne sürerler. Özellikle 12-18 yaş arası çocukların bu platformları gelişimlerine bir yapı temeli oluşturacak, kendini keşfetme (Valkenburg & Peter, 2008), arkadaşlık kurma ve sürdürme (Valkenburg, Peter, & Schouten, 2006), ve duygusal yakınlık (Livingstone, 2008) gibi ergenliğin gelişim süreçlerini (e.g. Erikson, 1968) gerçekleştirmeye yarayan kültürel bir gereç olarak kullandığı bulunmuştur. Baskın bir etkinlik olduğu belirgin olan sosyal medya kullanımı gelişimsel aşamaların gerçekleştirilmesine yardımcı olmakla birlikte aynı zamanda bunları nispeten güvenli bir ortamda gerçekleştirip sosyal anlayışın sınırlarını da genişletir.

Belirttiğimiz üzere daha büyük çocukların sosyal medya kullanımı daha sıktır ve bu kullanım çocukların kişisel elektronik gereçleri aracılığıyla gerçekleşmektedir (GSM Association, & NTT DOCOMO, 2014) ve bu kullanım giderek daha erken bir yaştan başlamaktadır. Örneğin Avrupa’da 11-12 yaşındaki çocukların yarısından fazlası sosyal medya kullanmaktadır, Amerika’da ise bu sayı 11-13 yaş arası çocuklarda %71 gibi bir oranla 14-17 yaş arası çocukların %65 oranına göre daha fazladır (Livingstone et al., 2014). Bu gidişata bakıldığında önümüzdeki on-yıllar için çocukların sosyal medya kullanımı üzerine yapılacak çalışmalar oldukça ilginç olacaktır; çünkü alanyazında sosyal medya kullanımının etkileri araştırılırken en çok ergenler ele alınmıştır fakat 8-12 yaşları arasındaki çocukların sosyal medya kullanımının gelişimsel aşamalara olan etkileri neler olabilir araştırılmalıdır. Sosyal medya kullanımının çocukların bu gelişimsel aşamaları ve kilometre taşlarını geçmiş nesillere nazaran daha erkenden kat etmeye teşvik ettiği öne sürülebilir.

Gelecek Sorular

Günümüz çocukları hayatları boyunca teknoloji dolu bir dünyada yaşadılar; dolayısıyla dijital etkileşimliliği ve dünyanın giderek daha çok teknolojiyle işlemlerini normal bulmaları kuvvetle muhtemel. Medyanın öğrenim üzerindeki etkileri hakkında biraz da olsa bir bilgimiz var; ancak bir ölçüt olarak kullandığımız akademik başarı teknoloji kullanımından etkilenen gelişimsel yörüngelerden sadece biri. Bilişsel gelişim alanı çerçevesinde gelişimsel açıdan uygun medya kullanımı ve etkileşimli teknolojinin kariyer planlama, problem çözme ve üst seviye mantık yürütme gibi yörüngeler üzerine olan etkilerini de ele almalıyız.

Konuyu bu kadar genişletmişken medya ve teknoloji kullanımının kişilerarası ilişkilere ve bu etkileşimlerin temeline olan etkilerine de değinmeliyiz. Çocuk ve medya araştırmacılarının bu makale boyunca sorulan sorulara cevap bulmaları için birçok yol var; öncelikle belli bir gelişimsel sürece (bebek, çocuk, ergen, yetişkin) odaklanmış araştırmacılar arasında daha geniş bir zaman dilimi içerisinde iletişim ve veri paylaşımı. Eğer araştırmacılar koordine olup birlikte çalışabilirlerse bu uzun vadeli etkiler hakkında yorum yapmak çok daha kolay olacaktır. İkincil olarak araştırmacılar medya ve etkileşimli teknolojinin sosyal ve mental gelişim ve eğitim süreçlerine olan etkilerine ilişkin çıkarımlar yapabilmek adına uzun süreli çalışmalar yapabilir. Zira genelde uzun süreli çalışmalar yapılmamaktadır ve yapılanlar da çoğunlukla bir yıl içinde tamamlanmaktadır (bkz. Neuman, Newman, & Dwyer, 2011). Uzun vadeli araştırmalar insani gelişimin medya ve teknolojiden nasıl etkilendiğini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. Üçüncüsü ise büyük veri tabanlarıyla çalışan araştırmacılar (bkz. Early Childhood Longitudinal Survey [A.B.D.]; Cape Area Panel Study [Güney Africa]) çalışmalarına uzun vadeyle uyumlu sorular ve ölçütler ekleyerek grupları daha uzun süre inceleyebilirler. Bu veriler daha sonra yapısal denklem modelleri oluşturup belli sonuçlarla eşleştirebilir. Son olarak araştırmacıların kültürlerarası bir bileşeni olmalı ve Amerika ve Avrupa dışındaki kültürleri de göz önünde bulundurmaları gerekir.

Bunlar elbette gelecek araştırmalar için kolay öneriler değildir fakat bir alan olarak bu tür çalışmaların çok ehemmiyetli olduğu sahibi olduğu bir zamanda bulunuyoruz. Bu zor soruları ele almak ve araştırmalarımız için daha yeni ve özgün modeller kullanmak alanımızı çocuklarımızın ne tür yetişkinler olacağını kestirmekte ileri taşıyacak ve çıkarımlarımızı daha noksansız yapacaktır; bu tarz bir araştırma gündeminin kesinlikle peşinden koşulması gerektiğine inanıyoruz.

Sonuçlar

Kitlesel medya ve etkileşimli teknolojiler giderek yaygınlaşarak modern sosyo-kültürel bağlamlar hakkında bilgi sağlayan özgün platformlar olmuşlardır (Vygotski, 1930-1934/1978). Bunlar, öğrenmek için bir yapı temeli sağlayan ve potansiyel olarak gelişim yörüngelerini şekillendiren baskın etkinlikler olarak ele alınmalıdırlar. İddia ediyoruz ki medya ve etkileşimli teknolojinin gücü her tarafa nüfuz etmiştir ve yetişkin bireylerin değerlerini (başarı tanımı, öncelikler, hayattan ve ilişkilerden beklentiler vb.) belirleme veya en azından etkileme gücüne sahiptir. Çocuk ve medya

araştırmacılarını bu teknolojilerin geleceğin yetişkinleri olacak çocuklar üzerindeki uzun vadeli etkilerini değerlendirmeye davet ediyoruz. İdeal olarak medya ve etkileşimli teknolojiler çocukların zeki, başarılı, sağlıklı ve sosyal bireyler olmasını sağlayacak yardımcı gereçler olarak kullanılmalıdır. Alanımız Vygotski'nin merceğinden bakıp bu deneyimlerin çocuklarımızın nasıl yetişkinler olacaklarına kafa yormamıza olanak sağlayacak bir konumdadır.

** Ellen Wartella
Northwestern Üniversitesi
İletişim Okulu
Medya ve İnsan Gelişimi Merkezi
ellen-wartella@northwestern.edu

** Leanne Beaudoin-Ryan
Northwestern Üniversitesi
İletişim Okulu
Medya ve İnsan Gelişimi Merkezi
leanne.beaudoin-ryan@northwestern.edu

** Courtney K. Blackwell
Northwestern Üniversitesi
İletişim Okulu
Medya ve İnsan Gelişimi Merkezi

** Drew P. Cingel
Northwestern Üniversitesi
İletişim Okulu
Medya ve İnsan Gelişimi Merkezi

** Alexis R. Lauricella
Northwestern Üniversitesi
İletişim Okulu
Medya ve İnsan Gelişimi Merkezi

Kaynakça

- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human aggression. *Annual Review of Psychology*, 53, 27-51. doi:10.1146/annurev.psych.53.100901.135231
- Anderson, D. R., & Pempek, T. A. (2005). Television and very young children. *American Behavioral Scientist*, 48, 505-522. doi:10.1177/0002764204271506
- Anderson, D. R., Bryant, J., Wilder, A., Santomero, A., Williams, M., & Craley, A. M. (2000). Researching Blue's Clues: Viewing behavior and impact. *Media Psychology*, 2, 171-194.
- Anderson, D. R., Huston, A. C., Schmitt, K. L., Linebarger, D. L., & Wright, J. C. (2001). Abstract. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 66, vii-viii.
- Blackwell, C. K. (2015, March). iPads in kindergarten: Investigating the effects of tablet computers on student achievement. Poster presented at the Society for Research in Child Development Biennial Meeting, Philadelphia, PA.
- Borzekowski, D. L. G., & Macha, J. E. (2010). The role of Kilimani Sesame in the healthy development of Tanzanian preschool children. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 31, 298-305. doi:10.1016/j.appdev.2010.05.002
- Clarke, B. (2014). The use of tablet computers in UK schools. UK: Tablets for Schools. Retrieved from <http://tabletsforschools.org.uk/new-research-launched-tablet-computers-in-69-of-uk-schools/>
- Cole, M., & Gajdamaschko, N. (2010). Vygotski and context: Toward a resolution of theoretical disputes. In S. Kirschner & J. Martin (Eds.), *The sociocultural turn in psychology: The contextual emergence of mind and self* (pp. 253-280). New York, NY: Columbia University Press.
- Dayanim, S., & Namy, L. L. (2015). Infants learn baby signs from video. *Child Development*, 86, 800-811. doi:10.1111/cdev.12340
- Druin, A. (2009). *Mobile technology for children: Designing for interaction and learning*. San Francisco, CA: Morgan Kaufmann.
- Elkind, D. (2006). *The hurried child: Growing up too fast too soon*. Boston, MA: Da Capo Press.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York, NY: Norton.
- GSM Association, & NTT DOCOMO. (2014). *Children's use of mobile phones 2013: An international comparison*. Retrieved from <http://www.gsma.com/publicpolicy/myouth/research>
- Krcmar, M., & Cingel, D. P. (2014). Parent-child joint reading in traditional and electronic formats. *Media Psychology*, 17, 262-281. doi:10.1080/15213269.2013.840243
- Lillard, A. S., & Peterson, J. (2011). The immediate impact of different types of television on young children's executive function. *Pediatrics*, 128, 644-649. doi:10.1542/peds.2010-1919
- Livingstone, S. (2008). Taking risky opportunities in youthful content creation: Teenagers' use of social networking sites for intimacy, privacy, and self-expression. *New Media & Society*, 10, 393-411. doi:10.1177/1461444808089415
- Livingstone, S., Haddon, L., Hasebrink, U., O'Neill, B., Smahel, D., & Staksrud, E. (2014). *EU kids online: Findings, methods, recommendations*. Retrieved from <http://lisedesignunit.com/EUKidsOnline/index.html?r=64>
- Mares, M. L., & Acosta, E. E. (2008). Be kind to three-legged dogs: Children's literal interpretations of TV's moral lessons. *Media Psychology*, 11, 377-399. doi:10.1080/15213260802204355
- Means, B., & Olson, K. (1997). *Technology and education reform: Studies of education reform*. Washington, DC: US Government Printing Office.

- Meyrowitz, J. (2005). *No sense of place: The impact of electronic media on social behavior*. Oxford: Oxford University Press.
- Neuman, S. B., Newman, E. H., & Dwyer, J. (2011). Educational effects of a vocabulary intervention on preschoolers' word knowledge and conceptual development: A cluster-randomized trial. *Reading Research Quarterly*, 46, 249-272. doi:10.1598/RRQ.46.3.3
- Pew Research Center. (2015). Social networking fact sheet. Retrieved from <http://www.pewinternet.org/fact-sheets/social-networking-fact-sheet/>
- Piaget, J. (1962). *Play, dreams and imitation in childhood*. New York, NY: Norton.
- Quintana, C., Shin, N., Norris, C., & Soloway, E. (2006). Learner-centered design. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge handbook of the learning sciences* (pp. 119-134). New York, NY: Cambridge University Press.
- Rideout, V. (2013). Zero to eight: Children's media use in America. Retrieved from <https://www.common-sense-media.org/research/zero-to-eight-childrens-media-use-in-america-2013>
- Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2008). Adolescents' identity experiments on the internet: Consequences for social competence and self-concept unity. *Communication Research*, 35, 208-231. doi:10.1177/0093650207313164
- Valkenburg, P. M., Peter, J., & Schouten, A. P. (2006). Friend networking sites and their relationship to adolescents' well-being and social self-esteem. *CyberPsychology & Behavior*, 9, 584-590. doi:10.1089/cpb.2006.9.584
- Viriyapong, R., & Harfield, A. (2013). Facing the challenges of the One-Tablet-Per-Child policy in Thai primary school education. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications(IJACSA)*, 4, 176-184.
- Vygotski, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wartella, E., Rideout, V., Zupancic, H., Beaudoin-Ryan, L., & Lauricella, A. R. (2015). *Teens, health, and technology: A national study*. Evanston, IL: Center on Media and Human Development, School of Communication, Northwestern University.
- Wartella, E., Lauricella, A. R., Cingel, D. P., & Connell, S. (2016). Television, computers, and media viewing. In H. Friedman, R. Schwarzer, R. C. Silver, D. Spiegel, N. E. Adler, R. D. Parke, & C. Peterson (Eds.), *Encyclopedia of mental health* (2nd ed.). Oxford: Elsevier.
- Watkins, B. (1985). Television viewing as a dominant activity of childhood: A developmental theory of television effects. *Critical Studies in Mass Communication*, 2, 323-337. doi:10.1080/15295038509360095
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 17, 89-100. doi:10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x
- Yelland, N., & Masters, J. (2007). Rethinking scaffolding in the information age. *Computers & Education*, 48, 362-382. doi:10.1016/j.compedu.2005.01.010